

Nederlands administratiekantoor spil in omstrede Venezolaanse oliedeaal FTM

Dennis Mijnheer

Een administratiekantoor in Den Haag blijkt deze zomer medeaandeelhouder van een reusachtig olieveld in Venezuela te zijn geworden. De omstrede deal trekt internationaal de aandacht: opnieuw wordt duidelijk hoe Nederlandse belastingadviseurs de soepele wetgeving gebruiken om bezittingen van discutabele buitenlandse regimes en personen af te schermen.

‘Nee, ik kan u niet doorverbinden met de bestuurder, wij zijn alleen maar een administratiekantoor,’ zegt de receptioniste van het Haagse belastingadvieskantoor Broers & MacDonald. Ook op de rest van onze vragen – zoals waarom de website van het kantoor [offline](#) is – komt geen antwoord: ‘Nee, nee, ik kan u daar helaas ook geen informatie over geven.’

De gezochte bestuurder is John Willekes MacDonald. De reden: MacDonald kreeg afgelopen zomer de bestuurlijke leiding over een gigantisch Venezolaans olieveld aan de Orinoco-rivier. Althans, op papier.

Want John Willekes MacDonald is bestuurder van een eind augustus opgezette Nederlandse bv die de directie voert over het olieveld. De bv, *Inversiones Petroleras Iberoamericanas* geheten, is op haar beurt weer in handen van een in Den Haag gevestigde Stichting Administratiekantoor (STAK) met dezelfde naam. Wie de eigenaren van de STAK – en daarmee in feite van het olieveld – zijn, is vooralsnog onduidelijk: ze zijn vakkundig afgeschermd en gaan verder schuil achter bedrijven op de Britse Maagdeneilanden en Cyprus.

Belastingparadijs Nederland

Het gebruik – en misbruik – van Nederlandse vennootschappen is door de Panama Papers en Paradise Papers de afgelopen tijd een politiek agendapunt geworden. Onderzoeksinstituut SEO Economisch Onderzoek becijferde al in 2013 in opdracht van de publiek-private lobbyorganisatie Holland Financial Centre dat in Nederland twaalfduizend brievenbusfirma’s gevestigd zijn. In totaal sluisden die destijds zo’n [4000 miljard](#) euro door naar andere landen.

Dat Nederland vandaag de dag nog steeds populair is als vestigingsland, bleek

onlangs uit onderzoek van het instituut voor fiscaal beleid ITEP en de burgerorganisatie voor fiscale rechtvaardigheid CTJ. Zij achterhaalden dat meer dan de helft van de Fortune 500-bedrijven – de 500 grootste bedrijven van de Verenigde Staten – een dochteronderneming heeft in Nederland.

Volgens de onderzoekers fungeert de Nederlandse vestiging vaak als tussenschakel om geld in landen te krijgen waar niet of nauwelijks belasting wordt geheven. Dit werd onlangs onderbouwd door de onderzoeksgroep CORPNET van de Universiteit van Amsterdam: zij becijferden dat Nederland wereldwijd het populairste ‘doorstroomland’ is. Maar liefst 23 procent van alle geldstromen naar de 24 belangrijkste belastingparadijzen ter wereld – denk aan de Britse Maagdeneilanden, Bermuda en de Kaaimaneilanden – verloopt via Nederland.

[Lees verder Inklappen](#)

‘Illegale deal’

Afgelopen juli ging de stichting een 25-jarige samenwerking aan met het Venezolaanse staatsoliebedrijf Petróleos de Venezuela SA (PDVSA) voor de exploitatie van het Junín 10-olieveld. Dit olieveld is gelegen in een van ’s werelds grootste oliegebieden: de zogeheten *Orinoco Belt*. De Nederlandse stichting kreeg 40 procent van de aandelen in de joint venture genaamd Petrosur in handen; de rest behoort aan een dochteronderneming van het staatsoliebedrijf.

De locatie van het Junín 10-olieveld.

Persbureau Reuters wijdde vorige week een kort [nieuwsbericht](#) aan de mega-oliedeal en wees daarbij op de Nederlandse link. In Nederland bleef de transactie vooralsnog echter onder de radar. In Spaanstalige media als *El Mundo* heeft de deal wél al tot [ophef](#) geleid. De reden daarvoor is het feit dat de Venezolaanse president Nicolas Maduro het olieveld op eigen houtje – tegen de grondwet in – aan de Nederlandse vennootschap heeft verkocht.

Dat zit zo: volgens de grondwet moeten alle oliedeals door het parlement – op dit moment in handen van de oppositie – goedgekeurd worden. Eerder dit jaar zette president Maduro het parlement echter op dubieuze [wijze buitenspel](#); de transactie heeft dan ook geen goedkeuring verkregen.

Een hoge medewerker van Julio Borges, de voorzitter van het Venezolaanse parlement, bestempelde de joint venture als ‘illegaal en on-grondwettelijk’. Tegen het olievakblad *Argus Media* [ging](#) hij nog een stap verder: ‘Alle investeringen en leningen

die via Petrosur met geheime buitenlandse partners gemaakt worden, zullen worden verworpen.’

Tussenstation Aruba

De exploratie van de Orinoco Belt begon [al zo'n honderd jaar geleden](#) en de voorraden zijn nog altijd enorm. Er is echter wel een groot probleem: de velden bevatten ‘*extra heavy crude oil*’. Dit type olie is bij buitentemperaturen niet vloeibaar, het wordt een soort teer. Dat maakt transport tot een uitdaging.

Daarom heeft het Venezolaanse staatsoliebedrijf PDVSA in 2016 via dochteronderneming Citgo een oude raffinaderij op Aruba [gekocht](#). Nadat deze raffinaderij is omgebouwd, moet de zware Orinoco-olie daar een upgrade krijgen naar *intermediate grade*-olie. Het is de bedoeling dat de olie vervolgens door dochteronderneming Citgo in de Verenigde Staten verder geraffineerd wordt. Het geplande gebruik van het tussenstation op Aruba is omstreden, zo bleek begin dit jaar in een [longread](#) van Follow the Money: om de Venezolaanse teerolie te verwerken, zette het eiland zijn duurzame ambities overboord.

Ondertussen rommelt het ook bij Citgo. Dinsdag deed de Venezolaanse militaire inlichtingendienst een inval in het hoofdkantoor van staatsoliebedrijf PVDSA, waarbij onder meer Citgo-topman Jose Pereira werd [gearresteerd](#). Hij wordt verdacht van corruptie bij een oliedeaal ter waarde van vier miljard dollar met buitenlandse bedrijven. De openbaar aanklager is tegenover Reuters stellig: ‘Deze directie brengt Citgo in gevaar. Het is corruptie... corruptie in de meest verrotte vorm.’ Het is evenwel nog niet bekend of deze zaak gelinkt is aan Aruba of Nederland.

[Lees verder Inklappen](#)

Eigenaren afgeschermd

Het is niet duidelijk hoeveel de Nederlandse stichting heeft betaald voor haar aandeel in het Junín 10-olieveld. De olieproductie is in 2013 al op gang gekomen; het olieveld bevatte destijds maar liefst 10,5 miljard vaten olie. Op dit moment bedraagt de verwachte productie zo'n 200 duizend vaten olie per dag. Toen het Franse olieconcern Total in 2013 wilde instappen, werd er gesproken over een [investering](#) van in totaal 25 miljard dollar – maar die deal ging uiteindelijk niet door.

Wie er precies achter de stichting zit, blijft ook onduidelijk. De nieuwe eigenaar (of eigenaren) hoeven dankzij de Nederlandse constructie niet openbaar te worden gemaakt. Een zoektocht in de Nederlandse Kamer van Koophandel wijst uit dat

Inversiones Petroleras Iberoamericanas pas op 19 april 2017 is opgericht.

Saillant detail: de Venezolaanse ambassade zat in hetzelfde pand als de bv en STAK van Willekes MacDonald gevestigd

Doordat de vennootschap in handen is van een STAK, valt niet te achterhalen wie de daadwerkelijke investeerders zijn. Ook de directie van de STAK is grotendeels afgeschermd: die bestaat uit de Venezolaanse advocaat [Javier Garrido Lingg](#) en een vennootschap op de Britse Maagdeneilanden. Van die laatste zijn de aandeelhouders niet bekend.

De enige Nederlander die blijkbaar een rol speelt in deze Oerhollandse vennootschappelijke constructie, is John Willekes MacDonald. Hij is verbonden aan het Haagse belastingadvieskantoor Broers & MacDonald en het daaraan gelieerde trustkantoor [ITPS Group](#). Zijn kantoor is gevestigd op de Nassaulaan 2A in Den Haag; ook de bv en de STAK staan op dat adres geregistreerd.

Saillant detail: in hetzelfde pand, op nummer 2, zat tot 2014 de Venezolaanse ambassade gevestigd – het gebouw fungeert nog altijd als archiefopslag. Op nummer 2A is naast het trustkantoor ook een ‘papierwinkel’ gevestigd; sterker, volgens het Handelsregister van de Kamer van Koophandel staan er op het bewuste adres meer dan driehonderd bedrijven ingeschreven. Daaronder bevinden zich bedrijven als Orinoco Mining & Resources BV; Metinvest Holding, een staal- en mijnbouwconglomeraat dat in handen is van een van de rijkste mannen van Oekraïne, [multimiljardair](#) Rinat Achmetov, en twee holdings van de zoon van de Oekraïense ex-president Viktor Janoekovitsj.

Spelen met vuur

Wie de Nederlands-Venezolaanse route heeft ingesteld, is ook nog onbekend. John Willekes MacDonald was niet bereid om vragen over zijn rol te beantwoorden. Zijn naam komt overigens wel voor in een ander dossier: de grote Spaanse corruptiezaak Gürtel. In die zaak, waarbij familieleden van de Catalaanse ex-president Jordi Pujol in de verdachtenbank zaten, werden MacDonald en collega Jacob Broers eerder dit jaar nog beschuldigd van het meewerken aan het witwassen. De Haagse fiscalisten lijken hier opnieuw verwickeld te raken in een hoofdpijndossier.

De dealmaker, president Maduro, ligt internationaal steeds meer onder vuur

Ook de dealmaker, president Maduro, ligt internationaal steeds meer onder vuur. De Spaanse regering pleit bijvoorbeeld pleit al enige tijd voor Europese maatregelen

tegen Maduro en zijn regering; ook de Verenigde Staten hebben al een aantal (financiële) sancties getroffen. Het importeren van Venezolaanse olie is op dit moment nog [toegestaan](#), maar begin november hield de Argentijnse president Mauricio Macri bij zijn bezoek aan de Verenigde Staten al een [pleidooi](#) om daar verandering in te brengen.

Het heeft er alle schijn van dat de Nederlandse vennootschap, het vennootschapsrecht en de fiscale wetgeving doelbewust worden gebruikt om de kopers van het olieveld buiten zicht te houden. Wie zijn zij? Deze soap eindigt vooralsnog met een cliffhanger.

Over de auteur

Dennis Mijnheer

Gevolgd door 296 leden

Ontspoorde Bedrijfskundige die alles wil weten van mannen en vrouwen met witteboorden. Tags: fraude, witwassen, omkoping

Lees meer

Volg deze auteur